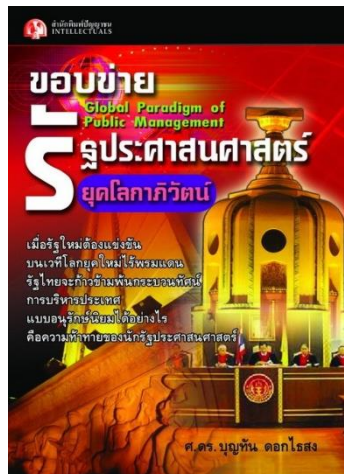

บทวิจารณ์หนังสือ “ขอบข่าย รัฐประศาสนศาสตร์ ยุคโลกาภิวัตน์”
งานเขียนของ ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง

ชื่อหนังสือ	ขอบข่าย รัฐประศาสนศาสตร์ ยุคโลกาภิวัตน์
ผู้เขียน	ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง
ปีที่พิมพ์	2553
สำนักพิมพ์	ปัญญาชน
ราคา	350
จำนวน	384 หน้า

บทวิจารณ์หนังสือ
โดย

ดร.สามารถ บุญรัตน์

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน.

Sboonrut@gmail.com

“เมื่อรัฐใหม่ต้องแข่งขันบนเวทีโลกยุคใหม่ไร้พรมแดน รัฐไทยจะต้องก้าวพ้นกระบวนทัศน์การบริหารประเทศแบบอนุรักษนิยมได้อย่างไรและนี่คือความท้าทายของรัฐประศาสนศาสตร์”

ข้อความตอนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้พยายามมุ่งอธิบายและปฏิเสธอย่างรุนแรงของ “วิชารัฐประศาสนศาสตร์ถึงแนวทางการใช้กำลังในการแก้ไขปัญหาทางการเมืองแบบเผด็จขาด เพราะการใช้กำลังเพียงอย่างเดียวแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งทางการเมืองไม่ได้ ซึ่งหลักประชาธิปไตยต้องใช้การเจรจาต่อรองแบบสันติวิธีผ่านการกำหนดนโยบายสาธารณะที่รัฐต้องรับใช้ประชาชนด้วยการบริหารจัดการเพื่อสนองความต้องการของประชาชนทั้งคนเมืองและคนชนบทอย่างเท่าเทียม คือ นักรัฐประศาสนศาสตร์มีอาชีพ” ทำให้เห็นมุมมองของหนังสือเล่มนี้พยายามขุดรากของการบริหารจัดการภาครัฐในยุคสมัยตั้งแต่อดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันว่ามีแนวโน้มการใช้ความรุนแรงเชิงอำนาจมาจัดการเพื่อการตอบสนองต่อบางสิ่งจำกลายเป็นรัฐล่าหลังของโลกซึ่งแน่นอนว่ารัฐไทยแม้ว่าจะมีความพยายามปฏิรูปเพื่อให้รัฐการบริหารทันสมัยแต่ก็มีเหตุการณ์สะอึกสะอื้นตนเองทุกครั้งอยู่อย่างนี้ร่ำไปจนกลายเป็นความอ่อนแอในเชิงการบริหารที่ขาดเสถียรภาพในปัจจุบัน

หนังสือเล่มนี้จำนวน 384 หน้า ประกอบด้วยจำนวน 17 บท ได้แก่ 1. รัฐ/ประศาสน/ศาสตร์/วิชา/ประสาท/บริหาร/รัฐ = ศาสตร์บริหารอำนาจรัฐ 2. กรอบแนวคิดเก่าปะทะกับพลังรากหญ้า 3. รัฐประศาสนศาสตร์เผชิญกับยุคแห่งการทำลาย 4. การบริหารสาธารณะ 5. บทบาททฤษฎีองค์การ ฐานการเรียนรู้รัฐประศาสนศาสตร์ในยุคโลกาภิวัตน์ 6. กรณี 3 ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่ : การบริหารโครงการเชื่อมทฤษฎียุคใหม่ระหว่างภาครัฐและเอกชน 7. ระบบแนวความคิดและหลักการในการกำหนดนโยบาย 8. องค์ประกอบของการกำหนดนโยบาย 9. นโยบายศาสตร์ 10. สำนักนโยบายศาสตร์ 11. กรณีศึกษาเกาะพะลวย : การออกแบบนโยบายในสถานการณ์ที่ทำลาย 12. รัฐประศาสนศาสตร์ยุคเริ่มสร้างชาติไทย การปฏิวัติอำนาจสุโขทัย พ.ศ.1892 13. ฟ้าประธานสงฆ์วิรัชตีย์มาสู่ชาติ พระนเรศวรมหาราชประสูติเมื่อ พ.ศ.2098 14. นักรัฐประศาสนศาสตร์ที่ยิ่งใหญ่ พระนารายณ์มหาราช 15. การบริหารหัวเวทนายณะของราชวงศ์พลหลวง พระเพทราชา(พ.ศ.2231-2246) 16. รัฐประศาสนศาสตร์ในยุคโลกาภิวัตน์ และ 17. รัฐประศาสนศาสตร์ยุคโลกาภิวัตน์ ปรับรูปแบบการบริหารประเทศใหม่ ซึ่งทั้ง 17 บทดังกล่าวสามารถสรุปเนื้อหาสาระสำคัญได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่ 1. กลุ่มขอบข่ายของรัฐประศาสนศาสตร์แบบจารีตซึ่งอำมาตย์กำลังหลังดินทูนทูลรายเพื่อรักษาอำนาจการบริหารแบบย้อนยุค 2. กลุ่มขอบข่ายยุคเคลื่อนผ่านสู่ยุคใหม่โดยชี้ให้เห็นว่าการยึดกฎเกณฑ์ กฎหมายที่สร้างขึ้นโดยทายาทเผด็จการเป็นการบริหารแบบอดีต รัฐประศาสนศาสตร์ยุคโลกาภิวัตน์เน้นการเห็นความสำคัญของลูกค้าคือความต้องการของประชาชนเน้นการตลาดและเศรษฐศาสตร์มาสนับสนุนการกำหนดนโยบาย เน้นสัมฤทธิ์ผลหรือบริหารประเทศด้วยฐานแห่งความร่วมมือคู่คุณธรรมและสร้างประเทศด้วยเศรษฐกิจฐานปัญญาโดยเน้นทางเลือกสาธารณะหรือเศรษฐศาสตร์การเมือง 3. กลุ่มการบริหารอำนาจในมุมมองการเข้าสู่อำนาจและการเปลี่ยนถ่ายอำนาจจากการกำเนิดของชาติไทยจากกรุงสุโขทัยถึงวันเสียกรุงศรีอยุธยาแตก เพื่อให้รับทราบ รับรู้บทบาทพฤติกรรมอำมาตย์ที่ตกทอดมาเช่นฆ่าและชีวิตของประชาชนที่ยาวนานโดยผ่านกลไกที่เราเรียกว่าระบบราชการที่อ่อนล้าและเสื่อมทรุดเพราะมีระบบอำมาตย์สามารถสั่งสอนการเห็นระบบ

ราชการที่เรียกว่า อำนาจอนรัฐธรรมนุญ สามารถสั่งการได้ในยุคปัจจุบันจนทำให้คนในชาติแตกแยกแลกกันด้วยชีวิตเพื่อการเปลี่ยนแปลงในแต่ละครั้ง รัฐสภาจึงตื่นขึ้นมาประชุมหลังจากประชาชนได้ละชีวิตแล้วตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อสร้างสมานฉันท์ คนเสื้อขาวและคิดหาทางแก้รัฐธรรมนูญจะให้รากหญ้าละชีวิตอีกเท่าไร คุณถือปืนจากเงินภาษีคนจนจะใช้ตำแหน่งฆ่าคนจนเพื่อเจ้านายคุณอีกเท่าไร ประเทศไทยจึงจะมีความเท่าเทียมกันทางศาลและสิทธิความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน (บุญทัน ดอกไธสง, 2553 : คำนำ)

ชื่อหนังสือและภาพจากปกมีมุมมองสะท้อนไปยังบรรทัดฐานทางสังคมเมืองไทยโดยกฎหมายและผู้ใช้กฎหมายเพราะมีภาพของอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยกับองค์คณะตุลาการที่ผู้เขียนต้องการสื่อมุมมองว่าความชัดเจนในการใช้อำนาจทางกฎหมายที่สามารถเรียกว่าความเป็นธรรมได้ให้กับคนรากหญ้า สีพื้นปกเป็นสีแดงอาจจะดูความร้อนแรงและสภาพความกดดันที่ต้องการแสดงเหตุผลอย่างยิ่งยวดต่อการบริหารจัดการภาครัฐภายใต้โลกสมัยใหม่ซึ่งผู้เขียนต้องเพียงแต่สะกิดนักรัฐประศาสนศาสตร์ถึงการพัฒนาระบบการบริหารให้สมัยใหม่ให้ย่ำสภาพเดิมอย่างนั้นอีกต่อไป ยังมีภาพรองปกจะเพิ่มเติมภาพของเกษตรกรขวานากับรูปภาพหนังสือก็เพื่อบ่งบอกถึงว่าประเทศไทยหากสามารถแก้ไขปัญหาค่าความเท่าเทียมใน 2 ประเด็นใหญ่ๆได้ก็อาจจะจะสามารถแก้ไขปัญหาค่าความเท่าเทียมอื่นๆได้หรือไม่ก็เป็นเพียงบทวิเคราะห์ของผู้เขียนเพื่อให้ผู้อ่านพิจารณาต่อยอดจากประสบการณ์จริงที่ผ่านมา เพราะฉะนั้นเมื่อผู้อ่านสามารถอ่านหนังสือเล่มนี้จบอ่านจะเปลี่ยนมุมมองในฐานะนักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ได้มากขึ้นแต่ถึงอย่างไรก็ตามหนังสืออาจจะไม่เหมาะสมกับคนรากหญ้านักหรือผู้ที่มิใช่ นักวิชาการที่เกี่ยวข้องเพราะเป็นสำนวนที่ค่อนข้างอ่านยากและเป็นข้อความเชิงวิชาการเข้มแข็งอย่างมากซึ่งจะให้ความรู้เชิงการวิเคราะห์การบริหารงานภาครัฐตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งหากผู้อ่านขาดวิจักษณ์ญาณอาจจะมองการบริหารรัฐหรือผู้นำประเทศที่ตกเป็นเครื่องมือของระบบอำมาตย์ได้ ดังนั้น ผู้อ่านจึงต้องอ่านพร้อมการวิเคราะห์เชิงปรากฏการณ์อย่างรอบคอบเพื่อมิใช่ปัญหาของตนเองได้รับผลกระทบต่อความมีอคติเชิงวิชาการแต่อย่างใด

แต่ถึงอย่างไรก็ตามผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ได้สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับกรอบคิดและเสนอมุมมองต่อการบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่หรือยุคโลกาภิวัตน์เพื่อการแข่งขันอย่างเท่าเทียมไว้ 3 ประการได้แก่

1. การวิเคราะห์ถึงสถานการณ์การต่อสู้ครั้งสุดท้ายของอำนาจเก่าที่ต้องการพื้นที่ทางอำนาจของตนเองกลับคืนมาดังเดิม เพราะเมื่อกรอบความคิดเดิมที่เรียกว่า แนวคิดเรื่องอำมาตย์ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อภาวการณ์บริหารรัฐจึงทำให้ประเทศเข้าสู่ยุคทุนนิยมอย่างเต็มรูปแบบทำให้กลุ่มความคิดเดิมได้รับผลกระทบจากผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างมาก เช่น การกินดอกเบี้ยจากธนาคาร ค่าเช่าที่ดินและโรงเรือน ออกเงินกู้ และการผูกขาดธุรกิจบางประการ เป็นต้น ผ่านระบบการยืมมือระบอบราชการมาใช้ทำให้ประชาชนเชื่อฟังและเกรงกลัวอำนาจไม่ว่าจะข้าราชการ ทหาร ตำรวจนักวิชาการที่ประชาชนพึงเชื่อถือเกิดการถ่ายเทอำนาจจากระบบศักดินาสวามิภักดิ์เป็นอำมาตย์สวามิภักดิ์ที่ใช้อำนาจตามหน้าที่แบบการบริหารแบบควบคุมและสั่งการ จึงเกิดอำนาจระบอบราชการตามแนวคิดของตนเองและการจัดการที่ใช้อำนาจเป็นระบบเจ้านาย ทำให้ระบบทุนธุรกิจไม่รับ นับถือ และส่งส่วย เป็นต้น และกลุ่มเหล่านี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากพลังเก่า ลูกหลานระบบทุนเก่าจึงมาสืบทอดอำนาจใหม่ในรูปแบบใหม่ๆ เมื่อระบบเกิดขึ้นก็ทำให้เกิดรอยร้าวทั้งทุนเก่าและทุนใหม่ไปในตัวในกลุ่มระบบเดิม จากนั้นเกิดความขัดแย้ง

จึงเกิดกลุ่ม พลังจากรากหญ้าได้เข้าใจและมีบทบาทเข้ามาจัดการสังคมโดยถูกกล่าวหาว่า โง่ บ้านนอก ซื่อเสียม ขาด
เสียงและยังถูกกล่าวหาจากนักรัฐศาสตร์บางคนว่า บ้านนอกจัดตั้งรัฐบาล คนกรุงหรือคนชั้นกลางหรือทุนเก่าจึงปลด
รัฐบาลที่มาจากรากหญ้างัดกล่าวเพราะกำลังถูกทำลายอย่างมากต่อกลุ่มทุนที่มาจากรากหญ้านั้นจึงเกิดเป็นความ
ท้าทายในหลักการเปลี่ยนแปลง 7 ประการดังนี้ 1. ระบบราชการมีอำนาจมากแต่มาเข้าท่า ในทุกโอกาสส่ง
ผลกระทบในเชิงลบอย่างมาก 2.การพยายามนำทุกประเด็นของการบริหารไปสู่ทางเอกราชเป็นเรื่องที่น่าไปสู่ความคับ
แคบในการปฏิบัติงานเพราะมองว่าตึงเกินไปโดยเฉพาะนักกฎหมายและนักรัฐศาสตร์บางคน 3.ระบบการให้การ
บริการประชาชนของระบบราชการนั้นไม่จำเป็นจะต้องผูกขาดการให้บริการ ซึ่งสามารถยืมมือจากภาคเอกชนได้
4.การเมืองการบริหารนั้นตามความเป็นจริงแล้วเป็นคู่แฝด 5.แม้จะถูกมองว่าเข้ามีแรงจูงใจทำงานให้เกิดผล
ประโยชน์ต่อสาธารณะแต่ดูเหมือนว่าเล่นการเมืองเพื่อผลประโยชน์ของตนเองมากกว่า 6.สถานการณ์การทำงานใน
ภาครัฐไม่ปกติทุกวันนี้อ่อนแอให้ชัดเจนมากขึ้น ประชาชนจะต้องพบกับความไม่มีสองมาตรฐาน ความเป็นธรรม
ไม่ถูกปล้นฆ่ากลางวันกลางคืน กลางแดด เป็นต้น และ 7.ภารกิจของรัฐถูกพิจารณาว่ามีความหมายมากยิ่งขึ้น คือ
ความต้องการบุคลากรมารับผิดชอบให้ได้ไม่เพียงแต่ข้าราชการนั่งกินเงินเดือน รอฟังคำสั่งการปฏิบัติงานไปวันๆ
แถมบางคนยังรีดไถขูดเลือดประชาชนอีก ซึ่งเมื่อผ่านการอ่านและพิจารณาแล้วผู้เขียนพยายามที่จะมองถึง
การปกป้องระบอบประชาธิปไตยผ่านการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน มุ่งสู่
การปลดแอกออกจากระบบอันเป็นซากเดนของอำมาตย์ ความเป็นชาติเสรีต่อต้านเผด็จการทุกรูปแบบอย่างกล้า
หาญ อันเป็นสิ่งที่กลุ่มอำนาจเก่ากลัวอย่างมาก

2. รัฐประศาสนศาสตร์ยุคใหม่ที่เน้นการให้ความสำคัญต่อกลุ่มลูกค้าผ่านระบบการตลาดและระบบ
เศรษฐศาสตร์การเมืองด้วยการกำหนดนโยบายสาธารณะโดยเฉพาะฐานแห่งความร่วมมือคู่คุณธรรมและสร้าง
ประเทศด้วยเศรษฐกิจฐานปัญญา ซึ่งผู้เขียนได้หยิบยก 2 ทฤษฎีขึ้นมาอธิบายภายใต้กรอบรัฐประศาสนศาสตร์ยุค
ใหม่ ได้แก่ ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมืองกับการจัดการภาครัฐกิจ ซึ่งทั้ง 2 ทฤษฎีมุ่งสู่การจัดการเกี่ยวกับการใช้
ทรัพยากรโดยตรงเพื่อการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในภาษาเศรษฐศาสตร์ คือผลลัพธ์ที่มี
ค่าเป็นตัวเงิน ซึ่งการบริหารจัดการภาครัฐบนพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์หรือประสิทธิผลและการจัดการผลงานได้รับ
อิทธิพลจากสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เป็นอย่างมากซึ่งสาขาวิชานี้เป็นแกนทฤษฎีในการสนับสนุนการจัดการหรือรัฐ
ประศาสนศาสตร์ใหม่ เพราะหากมององค์กรของรัฐที่จะทำหน้าที่ในการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนใน
รูปแบบการบริการทางสวัสดิการและยังต้องเชื่อมโยงศาสตร์ทางธุรกิจภาคเอกชนให้มากยิ่งขึ้นผ่านระบบของ
การตลาดซึ่งมีใช้การแข่งขันกับภาคเอกชนแต่จุดเชื่อมให้รัฐสามารถทำธุรกิจเชิงสังคมได้โดยเฉพาะการออกแบบ
นโยบายสาธารณะอันประกอบด้วยจริยธรรมและคุณธรรมของรัฐให้มากขึ้นดังนั้น นักบริหารในระดับสูงจะได้รับผล
ของการบริหารที่ดีขึ้นโดยพยายามพัฒนาผู้จัดการที่ไม่สนใจระบบการตัดสินใจส่วนภาระหน้าที่ของการบริหารนั้น
อย่างน้อยมีองค์ประกอบ 2 ประการ ได้ การวางแผนและการนำแผนไปปฏิบัติ ซึ่งฝ่ายบริหารจะต้องประเมินผลว่า
เป็นไปตามที่วางไว้หรือไม่ให้พิจารณาจาก 2 กรอบใหญ่ ได้แก่ 1. ความเหมาะสมของระบบ และ 2. ความมี
ประสิทธิภาพของผู้จัดการที่จะบริหาร เพราะฉะนั้น รัฐประศาสนศาสตร์ยุคใหม่จะต้องตอบโจทย์สำหรับโลกยุคใหม่ที่

ผันตัวเองไปสู่โลกการจัดการภาคเอกชนมากขึ้นเพื่อเปิดตลาดและผูกโยงด้วยเศรษฐศาสตร์ทางการเมืองโดยเฉพาะนโยบายสาธารณะซึ่งองค์ประกอบของธุรกิจสมัยใหม่จะมี 4 ประการ คือ

- ความคิดใหม่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์กับสถานภาพของโครงสร้างของรัฐและธุรกิจได้ชี้แนะใช้อำนาจในองค์กรโดนเน้นการเพิ่มแรงจูงใจ ความคิดสร้างสรรค์ ความก้าวหน้าของแต่ละบุคคลและความพอใจของแต่ละบุคคล

- การศึกษาเชิงวิจารณ์เกี่ยวกับสถานภาพของโครงสร้างรัฐและธุรกิจได้ชี้แนะว่า การควบคุมระดับผู้บริหารและผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาในธุรกิจนั้นจะต้องเปิดทางให้เป็นไปตามรูปแบบประชาธิปไตย

- การวิจัยในปัจจุบันเกี่ยวกับธรรมชาติระบบทางสังคมทำให้เกิดมรรตวิถีสากลพหุวัฒนธรรมเพื่อกำหนดการวางรูปแบบนโยบายในด้านกว้างเกี่ยวกับโครงสร้างขององค์กรเพื่อสนับสนุนให้เกิดการเจริญเติบโตและความมั่นคง

- การสื่อสารทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยและคอมพิวเตอร์ทำให้เกิดความใหม่ในองค์การธุรกิจเพื่อเพิ่มผลผลิต ความมีประสิทธิภาพ และเสรีภาพในการเลือกสรรบุคคล

3. ประวัติศาสตร์ยาวนานยังต้องศึกษา ความล้มเหลวของการบริหารภาครัฐจนนำไปสู่การล่มสลายของประเทศก็เพราะการใช้อำนาจของผู้นำและการสมคบคิดทำลายบ้านตนเอง ซึ่งหากย้อนอดีตไปไกลของผู้บริหารจะทำให้เข้าใจในพฤติกรรมของผู้นำที่มีความฉลาด ชี้อฉลาด และเห็นแก่ตัวซึ่งผู้เขียนระบุว่า เป็นมรดกตกทอดแห่งความคิดเกี่ยวกับการบริหารอำนาจที่มีผลกระทบจนถึงศตวรรษที่ 21 ในบางยุครัฐสยามก็เจริญรุ่งเรืองอย่างมาก แต่ในบางยุคกลับเสื่อมสลายทำให้เกิดการก่อกวนขึ้นมาใหม่ซึ่งก็เรื่องของอำนาจในยุคนั้นๆ ที่เรียกว่า สังคมพหุวัฒนธรรมตั้งแต่สุโขทัย ยุครุ่งศรีอยุธยา ยุครุ่งธนบุรี และยุครัตนโกสินทร์ได้มีการปฏิรูประบาราชการตามยุคสมัยตามลำดับรวมทั้งการได้รับอิทธิพลจากขอมในเรื่องของอำนาจผู้นำและชนชั้นของผู้ปกครอง

จากยุคอดีตจนถึง พ.ศ.2475 เป็นเรื่องของประวัติศาสตร์ไม่ที่อาจเปลี่ยนแปลงกลับคืนมาได้อีกแล้ว นอกจากเป็นบทเรียนที่ยิ่งใหญ่ให้กับคนไทยในปัจจุบันได้ศึกษาและปกป้องความเหลวแหลกของการบ้าคลั่งอำนาจที่เกินความพอดี ดิดลุ่มหลงในกามคุณทั้งลาภ ยศ สรรเสริญ และความสุขจะกลายเป็นการกวาดล้างในกลุ่มชั้นผู้นำด้วยกันเอง แย่งชิง ฟ้าดิน เช่นฆ่าคนไทยด้วยกัน แล้วสถาปนาวงศ์ตนเองขึ้นมาเพื่อปกครองและเสพสุขต่อไป ดีบ้างไม่ดีบ้างปะปนกันไป ภายหลัง พ.ศ. 2475 มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยตลอดระยะเวลา 86 ปี ประเทศมิได้รับการพัฒนาไปในทิศทางเชิงการแข่งขันกับประเทศได้เพราะอำนาจที่เคยมีของคนบางกลุ่มทำให้ประเทศไทยต่อับชะตากรรมในการรัฐประหารอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ยิ่งเข้าไปกว่านั้นความแตกแยก แตกต่างกันอย่างรุนแรงขึ้นไปเรื่อยจนแสวงหาทางบรรจบไม่ได้จึงไม่สามารถประสานกันได้ในปัจจุบัน ซึ่งปัญหาความขัดแย้งรอบใหม่นี้ผู้เขียนมองว่า เป็นการปะทะกันระหว่างกลุ่มชนรากหญ้ากับกลุ่มชนฝ่ายปกครองหรือที่เรียกว่า อำมาตย์ต่างฝ่ายก็พยายามสร้างความเกลียดชังและกุมอำนาจไว้ให้มากที่สุด จนนำไปสู่รอยร้าวของประเทศที่ไม่สามารถจะหาแนวทางในการประสานรอยร้าวนี้ได้ไปอีกนานจึงกลายเป็นโครงสร้างการบริหารของประเทศที่ยังรวมศูนย์เชิงอำนาจที่ไม่แตกต่างไปจากอดีตมากนักในทางพฤตินัย

ข้อเสนอในหนังสือเล่มนี้ ถึงแม้ว่าประเทศไทยหลายยุคที่ผ่านมายังมีปัญหาและอุปสรรคเชิงการบริหารไม่ว่าจะทำให้เกิดมิติของการก้าวข้ามวังวนแห่งกลียุคเก่าได้ทำให้ประเทศไทยเมื่อถึงจุดจะถูกทำให้เกิดระบบลัทธิสิ่งใหม่ๆที่ไม่เหมาะสมต่อรัฐประศาสนศาสตร์จึงต้องมีการปรับรูปแบบการบริหารประเทศไปสู่ยุคใหม่ ซึ่งผู้เขียนได้นำเสนอให้มองถึงประชาชนในฐานะเป็นเจ้าของประเทศซึ่งสามารถจะออกแบบได้ดังนี้ 1.รัฐบาลกลาง ควรมีอำนาจเพียงผู้ประสานงานระหว่างสำนักงานนายกรัฐมนตรีกับการบริหารท้องถิ่นซึ่งตัวแทนมาจากแต่ละจังหวัด 2.เมืองหลวงภูมิภาคให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดและจังหวัดเศรษฐกิจใหม่ 3.เทศบาลจังหวัด 4.เทศบาลอำเภอ 5.เทศบาลตำบล ซึ่งข้อ 3-5 ยึดงบประมาณและประชาชนเป็นที่ตั้ง ส่วนการบริหารกรุงเทพมหานครต้องขยายเขตการปกครองให้มีจังหวัดมากยิ่งขึ้นในปริมาณที่รอบนอก เช่น ธนบุรี นนทบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี นครปฐม ฉะเชิงเทรา เป็นต้นและเน้นพื้นที่สีเขียวให้มากที่สุด นอกจากนี้ให้มีเมืองหลวงประจำจังหวัดเน้นศูนย์กลางการบริหารประกอบด้วย 3-4 จังหวัดรวมกัน และสำนักงานประสานแผนจากสำนักงานนายกซึ่งมาจากตัวแทนในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล แต่ถึงอย่างไรก็ตามการบริหารการปกครองในลักษณะดังกล่าวอาจจะกระจายอำนาจให้มีเขตการปกครองตนเองให้มากยิ่งขึ้น ที่มองถึงความเป็นนักบริหารมืออาชีพทางการจัดการ

กล่าวได้ว่า หนังสือเล่มนี้ได้พยายามเสนอมุมมองของการบริหารจัดการภาครัฐโดยเฉพาะการปรับปรุงรูปแบบโครงการการบริหารให้มีความยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้นทั้งนี้อาจจะนำเสนอในส่วนของบริหารเชิงวิวัฒนาการของรัฐไทยในยุคอดีตมาเป็นบทเรียนที่สำคัญรวมทั้งการวางโครงสร้างการบริหารที่ผนวกด้วยแนวคิดทฤษฎีเศรษฐศาสตร์สากลหรือการดำเนินกิจกรรมภายใต้แนวคิดจึงจะสามารถขับเคลื่อนไปสู่ภาวะการแข่งขันได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้เขียนมองว่า การปะทะกันระหว่างการตลาดหรือระบบทุนนิยมกับรัฐบาลนักวิชาการทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์จะต้องตอบโจทย์ใหญ่ให้ได้ใน 3 ประเด็น ได้แก่ 1.จะต้องกำหนดนโยบายสาธารณะอย่างไรภายในการบริหารรัฐในยุคโลกาภิวัตน์จึงจะเหมาะสมกับต่อการแข่งขันได้ซึ่งอาจจะต้องมองถึงการเชื่อมระบบการตลาด ความเข้าใจ การอุทิศ และการเปิดโอกาสให้กลุ่มต่างๆ ได้มีส่วนร่วมการจัดการบริการสาธารณะให้มากยิ่งขึ้นรวมถึงกฎหมายอาจจะต้องยืดหยุ่นในบริบทที่เหมาะสม 2. ภายใต้แนวคิดข้อที่ 1 จะต้องรักษาคุณค่าของประชาธิปไตยมิใช่การยึดเอากฎหมายอย่างสูงสุดเสมอไป 3.การวิเคราะห์ทัศนคติทางรัฐประศาสนศาสตร์จะถูกปรับเปลี่ยนบริบทอย่างไร

ทางผู้เขียนยังชี้ให้เห็นว่า การดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ปี พ.ศ.2549 เป็นต้นมาเกิดความผิดพลาดอย่างมากเหมาะสมที่จะนำมาเป็นบทเรียนของประเทศไทยบนฐานของความขัดแย้งจากฐานอำนาจเดิมเป็นแหล่งหลักของกองไฟสู่ประเทศไทยนี้ให้ย่อยยับลงไปแต่หากความล้มเหลวดังกล่าว และรู้ตัวสามารถแก้ไขความสูญเสียนี้ได้เร็วก็จะสามารถควบคุมความสูญเสียได้บ้าง นั่นจึงเป็นที่มาของการร่างโมเดลการปรับโครงสร้างการบริหารทุกระดับดังต่อไปนี้ ระดับประเทศใหม่ เรียกว่า RAC (Regional Administrative Center) ผ่านการบริหารของรัฐบาลจากสำนักงานนายกรัฐมนตรี ที่มีเมืองหลวงภาคเหนือ เมืองหลวงกลาง เมืองหลวงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมืองหลวงภาคใต้ และการบริหารศูนย์ กทม. แต่ข้อกังวลของผู้เขียนอาจจะต้องทบทวนบริบทของรัฐธรรมนูญจะขัดกันหรือกับมาตรา 1 ที่ระบุว่า “ประเทศไทยจะแบ่งแยกมิได้” ซึ่งหากเป็นเพียงโครงสร้างที่มีนัยสัมพันธ์ระหว่างกันทางการบริหารก็น่าจะตีความให้ลุล่วงไปอีกมาก แต่อย่างไรก็ตามโครงการสร้างการบริหารดังเช่อดีตที่ผ่านมาการก็เป็นเหตุผล

อย่างเพียงพอที่นำมาเป็นบทเรียนให้กับประเทศไทยอย่างมากเพราะตลอดระยะเวลา 86 ปีได้พิสูจน์แล้วว่า โครงสร้างเดิมมิได้รับการพัฒนาประชาธิปไตยของประชาชนได้มากนักกลับทำให้ตกต่ำในเชิงอำนาจทางพฤตินัยลง ลึกไปเรื่อยๆ รวมไปถึงการสืบทอดอำนาจของชั่วต่างๆ ที่ทำให้คนจนก็จนลงไปเรื่อยๆ คนรวยก็รวยไปเรื่อยๆ ผู้ที่มี อำนาจก็ยังมีอำนาจไปเรื่อยๆ ที่เรียกว่า รวยกระจุกจนกระจาย ซึ่งหากมองแนวคิดทางประชาธิปไตยที่ให้ประชาชน เจ้าของประเทศเป็นใหญ่แต่กลับยากจนก็เป็นมวบรวมของความล้มเหลวภายในประเทศที่หมกมุ่นทางภาวะของการ แข่งขันกับต่างประเทศในทุกๆ ด้านอันเป็นสูญเสียโอกาสต่อไป จึงใช้แนวคิดทางรัฐประศาสนศาสตร์ยุคโลกาภิวัตน์ ตามแนวคิดในหนังสือเล่มนี้เพราะมีคำถามหลักก็คือ “เมื่อรัฐใหม่ต้องแข่งขันบนเวทีโลกไร้พรมแดน ประเทศไทยจะก้าวพ้น กระทัศน์การบริหารประเทศแบบอนุรักษนิยมได้อย่างไร และนี่คือความท้าทายของนักรัฐประศาสนศาสตร์”

References

บุญทัน ดอกไธสง. (2553). “ขอขำ รัฐประศาสนศาสตร์ ยุคโลกาภิวัตน์”. กรุงเทพมหานคร : ปัญญาชน.